

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Craiu Nicolae, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 30 august 2019 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, în cauza penală privind-o pe

*Pitula Aurica Xxxxx, născută la xxxxx,
riginară și domiciliată în mun. Xxxx, str. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. instanța de fond: 16.11.2018 – 30.08.2019;

2. instanța de apel: 16.09.2019 – 18.12.2019;

3. instanța de recurs: 19.03.2020 – 28.07.2020.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 30 august 2019, Pitula Aurica a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, și i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 5 ani, fără aplicarea amenzii, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

A fost admisă acțiunea civilă fiind dispusă încasarea din contul cet. Pitula Aurica în beneficiul Xxxxx Xxxxx a sumei de 2410 lei cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Pitula Aurica, la data de 18.08.2018, între orele 12:00 și 12:30, aflându-se în Parcul Municipal Bălți de pe strada Independenței, observând că minora Xxxx Xxxx, care ședea pe o bancă, a pus telefonul său mobil lângă sine și ține bani în mâna stângă, acționând cu intenția, îndreptată spre sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane și îmbogățire, conștientizând de

caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, s-a apropiat de minora Xxxxx Xxxxx și a smuls bani din mâna ultimei în sumă de 60 lei, totodată, de pe bancă a luat telefonul mobil de model "Samsung J120" de culoare negru, la prețul de 2000 de lei, cu husă la prețul de 350 de lei, adică a sustras în mod deschis bunurile menționate supra, după ce, s-a eschivat de la fața locului, cauzându-i, astfel, părții vătămate Xxxxx Xxxxx o daună în proporții considerabile în valoare de 2410 lei.

Judecând prezenta cauză, prin prisma probelor examinate în ședința de judecată instanța a concluzionat că este demonstrată integral vinovăția inculpatei Pitula Aurica în comiterea faptei infracționale imputate, acțiunile acesteia fiind calificate conform semnelor infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal - *jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită în proporții considerabile.*

3. Împotriva sentinței au declarat apel avocatul Victor Polivenco, care a solicitat casarea sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Pitula Aurica să fie achitată de sub învinuirea incriminată în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

3.1. În motivarea solicitărilor formulate partea apărării a menționat următoarele:

- în motivarea sentinței de condamnare instanța eronat s-a referit la declarațiile martorului Rîmari Eduard, or, acesta a declarat că telefonul mobil fiind în posesia lui Xxxxx Xxxxx era funcțional și fără defecte. Nu a fost prezent lângă partea vătămată în momentul sustragerii, personal nu a văzut ca Pitula Aurica să fi sustras telefonul mobil, apelantul indicând că telefonul mobil a fost ridicat de la partea vătămată și nu a fost depistat la Pitula Aurica;

- materialele cauzei penale nu conțin probe care ar demonstra starea defectă a telefonului mobil, timpul apariției și cauza defectării, funcționalitatea acestuia nu a fost examinată de către organul de urmărire penală. La cercetarea materialului probant în instanța de fond nu a fost constatat defectul corpului delict și legătura de cauzalitate dintre acțiunile incriminate Auricăi Pitula și existența prejudiciului.

3.2. Ulterior declarării apelului, partea apărării a înaintat instanței de apel cerere cu privire la constatarea faptului deținerii Auricăi Pitula în Penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, a fost admis apelul declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatei, sentința primei instanțe casată parțial, în latura stabilirii pedepsei, rejudecată cauza, și pronunțată o nouă hotărâre în aceste privințe potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Inculpatei Pitula Aurica recunoscută vinovată în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, fără aplicarea amenzii, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

A fost admisă cererea inculpatei Pitula Aurica, cu privire la reducerea termenului de pedeapsă în legătură cu încălcarea drepturilor acesteia privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

S-a constatat faptul, că inculpata Pitula Aurica a fost deținută în Penitenciarul nr. 11 Bălți pe o perioadă de 87 (optzeci și șapte) zile, în calitate de prevenit, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a dispus reducerea pedepsei inculpatei Pitula Aurica cu 87 (optzeci și șapte) zile, pentru perioada în care aceasta s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr. 11 Bălți, calculându-se 2 (două) zile de închisoare pentru 1 (una) zi de arest preventiv.

Termenul pedepsei definitive sub formă de închisoare stabilită prin respectiva decizie inculpatei Pitula Aurica - 5 (cinci) ani, se reduce cu 87 (optzeci și șapte) zile.

Pitula Aurica menținându-se în continuare în arest, termenul de pedeapsă cu închisoarea urmând a-i fi calculat din 18.12.2019, cu includerea în acest termen a perioadei aflării ultimei în arest de la 04.06.2019 până la 18.12.2019.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a menționat că, reținând prevederile art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, procurorul întru respingerea argumentelor din apel, a solicitat verificarea și aprecierea suplimentară a probelor scrise anexate la materialele cauzei. Astfel, în ședința de judecată au fost cercetate următoarele probe: procesul-verbal din 14.09.2018, de audiere a părții vătămate Xxxxx Xxxxx; procesul-verbal din 26.09.2018, de audiere a martorului Rîmari Eduard; ordonanța din 05.10.2018, de ridicare de la Xxxxx Xxxxx a telefonului mobil de model "Samsung J120"; certificatul de naștere eliberat pe numele Nataliei Mazilu; procesul-verbal din 09.11.2018, de audiere a învinuitei Pitula Aurica; încheierea Judecătoriai Bălți, sediul Central din 14.05.2019, cu privire la anunțare în căutare a inculpatei Pitula Aurica; procesul-verbal din 04.06.2019 de reținere a inculpatei Pitula Aurica; procesul-verbal din 18.01.2019, de audiere a părții vătămate Xxxxx Xxxxx; procesul-verbal din 18.08.2019, de audiere a martorului Rîmari Eduard; ordonanța din 01.10.2016, de încetare a urmăririi penale în privința lui Pitula Aurica pe art. 187 alin.

(l) Cod penal, din motivul împăcării părților; procesul-verbal din 22.08.2019, de audiere a inculpatei Pitula Aurica.

În urma verificării probatoriului, instanța de apel a conchis, că probele puse la baza sentinței de condamnare corespund cerințelor legale, prin prisma acestora instanța de fond a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei, iar probele administrate în cadrul prezentei cauze penale formează un ansamblu probatoriu, prin care se dovedește pe deplin vinovăția inculpatei Pitula Aurica în faptele pentru care a fost condamnată.

Este de menționat și faptul, că în instanța de apel Pitula Aurica a explicat, că de la partea vătămată Mazilu Natalia a luat doar banii, iar telefonul mobil nu l-a luat. Respectiva versiune inculpata a redat-o și la etapa urmăririi penale în cadrul audierii sale în calitate de învinuită, recunoscând parțial vina (f.d. 65, vol. I). Opozant acestei poziții, în prima instanță Pitula Aurica a invocat că banii nu i-a sustras, ci Mazilu Natalia personal i le-a dat pentru faptul că i-a ghicit acesteia, careva telefon mobil nu a văzut și nu a luat (f.d. 219, vol. I).

Deși, Pitula Aurica pe parcursul procesului și-a schimbat poziția vis a vis de învinuirea ei formulată, totuși vinovăția acesteia a fost integral demonstrată prin probele cercetate în prima instanță și în instanța de apel. Respectiv, în confirmarea faptelor reținute în sentința de condamnare, de către instanța de fond întemeiat au fost plasate procesele-verbale din 14.09.2018 și din 18.01.2019, de audiere a părții vătămate Xxxxx Xxxxx (f.d. 19, f.d. 107, vol. I), potrivit cărora a declarat că, la data incidentului împreună cu Rîmari Eduard au stat pe una dintre băncile parcului de pe str. Independenței din mun. Bălți. La un moment a rămas singură pe bancă, fiind prin apropiere, când de ea s-a apropiat o doamnă de origine romă, care ulterior s-a dovedit a fi Pitula Aurica, și a început să-i ghicească. Pitula Aurica i-a cerut bani pentru acest serviciu, însă careva bani nu i-a dat și a rugat să o lase în pace. În același moment Pitula Aurica i-a smuls din mână banii în sumă de 60 lei, precum i-a luat de pe bancă și telefonul mobil de model "Samsung J120", și cu toate acestea s-a îndreptat spre Piața Centrală. A fugit după inculpată, moment în care s-a apropiat și Rîmari Eduard, întrucât acesta era pe alături și a văzut cele întâmplate. A cerut inculpatei să-i întoarcă bunurile, ultima nu i-a întors banii, iar telefonul mobil l-a aruncat jos pe trotuar. A ridicat telefonul și a depistat că acesta nu mai funcționează.

Partea vătămată Mazilu Natalia pe parcursul procesului nu și-a schimbat depozițiile, cele de la urmărirea penală fiind susținute și la etapa cercetării judecătorești, acestea coroborând și completându-se reciproc, nefiind prezente temeiuri pentru a pune la îndoială credibilitatea acestora.

Mai mult ca atât, declarațiile părții vătămate Xxxxx Xxxxx coroborează cu declarațiile martorului Rîmari Eduard depuse la etapa urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță (f.d. 25, f.d. 214, vol. I), potrivit cărora ultimul a declarat, că în ziua cu pricina, împreună cu prietena Xxxxx Xxxxx au stat pe o bancă din parc. La un moment s-a îndepărtat pentru a întâmpina o altă prietenă cu care a discutat. În timpul acestei discuții a văzut cum o doamnă de origine romă, care ulterior s-a dovedit a fi Pitula Aurica, a smuls banii din mîna Xxxxx Xxxxx, iar de pe bancă a luat telefonul mobil și cu aceste bunuri a început a fugi. Ulterior, a văzut cum Pitula Aurica a aruncat jos telefonul. Când l-au ridicat, au observat că acesta este defectat, întrucît nu se conecta. Până la cazul dat, și anume pînă la discuța Xxxxx Xxxxx cu Pitula Aurica, telefonul mobil în cauză era funcțional.

În instanța de apel martorul Petrov Ion a declarat, că a ridicat de la partea vătămată telefonul mobil care în cazul din speță constituie obiectul jafului, și în cadrul cercetării lui a constatat că acesta nu se conectează, fiind defectat. A mai notat martorul, că nu a dispus transmiterea telefonului în cauză specialiștilor pentru o verificare mai detaliată, întrucît părțile nu au înaintat solicitări în acest sens.

Astfel, instanța de apel a constatat, că prima instanță în baza probelor administrate just a stabilit circumstanțele de fapt ale cauzei, întemeiat a ajuns la concluzia vinovăției Auricăi Pitula în comiterea infracțiunii ei imputată. Respectiv, argumentele apelului nu și-au găsit confirmare în cauza dată, temei pentru achitarea inculpatei nu a fost constatat.

Cît privește pedeapsa aplicată inculpatei, ținând cont de personalitatea acesteia și urmările prejudiciabile ale acțiunilor ei, instanța de apel a concluzionat, că prima instanță justificat a aplicat inculpatei pedeapsa sub formă de închisoare, fără amendă, iar quantumul pedepsei de 5 ani pentru fapta comisă a fost stabilită cu respectarea principiilor individualizării pedepsei penale, instanța corect statuînd, că inculpata a comis infracțiunea ce este catalogată ca fiind gravă, la caz lipsesc circumstanțe ce ar agrava sau ar atenua răspunderea inculpatei. Deși sancțiunea art. 187 alin. (2) prevede pedepse alternative, iar art. 75 Cod penal, stipulează că închisoarea reprezintă pedeapsa excepțională și aplicarea acesteia urmează a fi motivată, totuși la caz, instanța de apel a considerat oportun de a-i aplica Auricăi Pitula anume pedeapsa închisorii.

Deși, prima instanță i-a stabilit Auricăi Pitula pedeapsa corect individualizată, aceasta fiind una echitabilă, în coraport cu natura și gravitatea faptelor comise, consecințelor prejudiciabile și personalității inculpatei, totuși instanța de apel a constatat temei pentru a interveni în acest aspect, considerînd necesar, în condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, de a reduce pedeapsa penală stabilită ultimei, ca

urmare a constatării faptului deținerii acesteia în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în calitate de prevenit 87 zile.

Colegiul penal a atestat, că pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel inculpata Pitula Aurica a înaintat cerere, prin care a solicitat constatarea aflării sale în arest în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada deținerii sale până la moment.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr. 11 Bălți, precum și potrivit explicațiilor date în instanța de apel de către reprezentantul Penitenciarului nr. 11 Bălți, s-a indicat că Pitula Aurica s-ar fi aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund minimului de detenție necesar conform condițiilor penitenciarului și izolatorului de urmărire penală, indicând totuși că penitenciarul este suprapopulat.

Instanța de apel a reținut că potrivit pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m², care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții.

Contrar celor expuse, studiind raportul prezentat de către Penitenciarul nr. 11 Bălți, instanța de apel a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în care a fost deținută Pitula Aurica, se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului. S-a constatat astfel că Pitula Aurica a fost deținută în celule nr. 53 și nr. 55, în care acesta dispunea de spațiu de cazare cu suprafața de 2,400 - 2,435 m², ceea ce evident, este sub minimul acceptabil. În acest sens, instanța de apel s-a referit la raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălți pe data de 31.10.2017 de către membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii, care în compartimentul "constatări" la pct. 6 au indicat, că limitele stabilite prin ordin MJ nr. 576 din 31.12.2014 emis în baza art. 224 Cod de Executare, plafonul de detenție al Penitenciarului nr. 11 mun. Bălți este de 520 persoane și suprafața medie calculată, conform nr. maxim admis de deținuți, constituie 3 m².

În partea ce privește ventilarea, iluminarea, condițiile sanitare în general, instanța a reținut, că potrivit informației prezentate de către administrația penitenciarului, Pitula Aurica s-a aflat în celule iluminate atât natural prin intermediul geamurilor, cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri, puterea cărora este de 36 W. Aerisirea prin celule era asigurată prin intermediul geamurilor și ferestrelor de aerisire, iar aerisirea artificială se efectua prin intermediul vizorului și vizetei de la ușa instalată la fiecare celulă.

Astfel, analizând informația prezentate de administrația penitenciarului nominalizat, consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, în raport cu principiile generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art. 3 din

Convenție și Raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălți, (elaborat de către Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii), instanța de apel a considerat, că dificultățile cu care s-a confruntat Pitula Aurica pe parcursul aflării sale în detenție provizorie în perioada indicată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Respectiv, în condițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de închisoare stabilită de 5 ani, se va reduce cu 87 zile, perioadă de timp în care Pitula Aurica, s-a aflat în arest preventiv, calculându-se 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv. În acest sens se va ține cont și de faptul, că perioada aflării inculpatei în arest preventiv se va include în termenul pedepsei, după cum este prevăzut la art. 395 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală.

Cât vizează dispoziția sentinței instanței de fond ce se referă la acțiunea civilă, instanța de apel a menținut-o fără modificări, considerând că în acest sens instanța s-a pronunțat cu respectarea prevederilor legale ce reglementează soluționarea acțiunii civile în procesul penal.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Polivenco V. în numele inculpatei, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei hotărâri de achitare în privința cet. Pitula Aurica, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal..

În motivarea cererii de recurs recurentul indică următoarele motive:

- la caz ofițerul de urmărire penală a fost audiat în instanța de apel pe marginea defectării telefonului mobil al părții vătămate care nu a fost recunoscut ca corp delict la cauza penală fiind restituit părții vătămate. Prin urmare considerăm că nu poate fi reținut cu titlu de probă declarațiile ofițerului de urmărire penală făcut în instanța de apel cu privire la starea de defect al bunului părții vătămate ce nu constituie probă pe caz;

- nu a fost demonstrat existența de componentă a infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, în acțiunile cet. Pitula Aurica, în special în partea ce ține de cauzarea daunelor în proporții considerabile părții vătămate prin deteriorarea telefonului mobil;

- remarcăm că inculpata fiind audiată în faza de urmărire penală și instanța de fond nu a recunoscut sustragerea deschisă a telefonului mobil și nici deteriorarea acestuia, poziție ce nu a fost schimbată de către inculpată pe tot parcursul examinării cauzei;

- instanța de apel neîntemeiat a diminuat termenul de reducere a pedepsei aplicate lui Pitula Aurica cu 87 zile ca fiind deținută în stare de arest în condiții contrar prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

Considerăm că termenul pedepsei aplicate lui Pitula Aurica urma să fie redus cu 174 zile pentru perioada de detenție până la pronunțarea sentinței în modul calculat de către instanța de apel. Or, în dispozitivul deciziei instanței de apel a fost constatat că Pitula Aurica a fost deținută în stare de arest de la 04.06.2019 până la 18.12.2019 adică 198 zile.

5.1. La recursul ordinar declarat de către avocatul Polivenco V. în numele inculpatei, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este în măsură să desființeze hotărârea recurată și întemeiază dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția de admitere a recursului declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță, la această etapă a procedurilor.

Din textul recursului declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatei rezultă că, problema dedusă judecății în respectiva cauză vine în raport cu aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, sub aspectul reducerii pedepsei penale aplicate inculpatei, dar și asupra faptului că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

În acest sens, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că alegațiile recurentului sunt veridice și fac obiectul casării totale a deciziei recurate, fiind incident temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice*

dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”.

Așadar, Colegiul penal lărgit lecturând decizia pronunțată de către instanța de apel ajunge la concluzia că, instanța casând parțial sentința în partea stabilirii pedepsei penale, nu s-a pronunțat asupra respingerii argumentelor indicate în cererea de apel de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatei Pitula Aurica.

În acest sens, Colegiul penal lărgit susține că, au rămas fără răspuns argumentele apărării precum că, la materialele cauzei lipsesc careva probe veridice ce ar demonstra starea defectă a telefonului mobil, timpul apariției și cauza defectării.

Astfel, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei nu indică cu suficientă precizie cum a ajuns la concluzia că telefonul a fost defectat de către inculpată, în ce circumstanțe și care probe administrate în respectiva cauză penală au fost luate în calcul la pronunțarea deciziei în corelație cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, or, instanța de apel în motivarea deciziei nu motivează soluția adoptată în corelație cu cele indicate mai sus și circumstanțele de fapt reținute în speța dată.

În acest sens, Colegiul penal lărgit amintește că, Curtea de la Strasbourg menționează că instanțele naționale dispun de o mare libertate în alegerea mijloacelor adecvate de natură să asigure respectarea tuturor imperativelor art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană a drepturilor omului, însă judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază deciziile, căci doar în acest fel părțile procesului de judecată pot exercita căile de atac prevăzute de legislația națională (*vezi cauza Hadjianastassiou vs Grecia din 16 decembrie 1992*).

Așadar, instanța de recurs ordinar conchide că, motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare.

Mai mult decât atât, motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pavăză împotriva arbitrarului.

De asemenea, sub aspectul nemotivării deciziei, Colegiul penal indică că, instanța micșorând pedeapsa aplicată inculpatului cu 87 de zile, în partea descriptivă a deciziei nu motivează această soluție. Or, instanța de apel urma să indice cu precizie calculul efectuat, temeiurile care au dus la micșorarea pedepsei și documentele care confirmă rațiunea reducerii pedepsei anume cu 87 de zile.

Colegiul penal subliniază că, pentru a fi aplicate prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța urmează să soluționeze în baza materialelor anexate la dosar, încălcarea condițiilor de detenție conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest sens, legiuitorul a indicat o procedură clară în prevederile art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală, introdusă prin Legea nr.272 din 29.11.2018, în vigoare 01.01.2019, or, conform prevederile art. 473² Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat sau prevenit în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Conform prevederilor art. 473⁴ Cod de procedură penală, la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu.

De asemenea, instanța ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate.

În urma celor menționate mai sus, Colegiul penal lărgit ținând cont de raportul întocmit de către directorul Penitenciarului 11-Bălți Valerii Starii, dar și de perioada în care a fost deținut inculpatul în condițiile contestate, conchide că instanța de apel ajuns eronat la micșorarea termenului doar cu 87 de zile (*vezi raportul f.d. 23-26, vol. II*).

Mai mult decât atât, instanța de apel urma să indice clar care au fost calculele efectuate ce au dus la reducerea pedepsei anume cu 87 de zile, deoarece conform materialelor cauzei se constată că, inculpatul s-a aflat în arest preventiv din momentul reținerii, și anume, din 04 iunie 2019 până la momentul pronunțării sentinței din 20 august 2019, care însumate fac 89 de zile.

Astfel, ținând cont de cele menționate mai sus, în corelație cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la reducerea pedepsei nu a luat în calcul faptul că în acest caz o zi de arest preventiv se echivalează cu două zile de închisoare.

Lecturând decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit subliniază că partea descriptivă a deciziei nu este motivată sub aspectul reducerii pedepsei, or, faptul că instanța doar a indicat că pedeapsa urmează a fi redusă cu 87 de zile, fără a face o corelație cu probele ce au dus la această soluție, cât și caracteristicile individuale respective ale acestui caz, nu echivalează cu garanțiile unui proces echitabil sub prescripția unei decizii motivate.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (vezi cauza *Fomin vs Moldovei* din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Mai mult, Colegiul penal lărgit subliniază obligația instanței de a motiva hotărârea, care face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, or, potrivit jurisprudenței constante a Curții de la Strasbourg, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (vezi cauza *Suominen vs. Finlandei* din 2003 și cauza *Kuznetsov și alții vs. Rusiei* din 2007).

Așadar, Colegiul penal lărgit remarcă că, instanța de apel urma să țină cont de principiul de la Bangalore privind conduita judiciară, care prevede că justiția nu doar trebuie făcută, trebuie să se și vadă că s-a făcut justiție, astfel pentru a respecta dreptul la un proces echitabil și garanțiile acestuia, instanța de recurs casează total decizia și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Totodată, instanța de recurs ordinar nu poate menține sentința primei instanțe, deoarece instanța de apel judecând apelul declarat de către avocatul Victor Polivenco în numele inculpatei care a solicitat achitarea ultimei, nu s-a expus asupra motivelor indicate în cererea de apel, limitându-se doar la judecarea cauzei în partea stabilirii pedepsei penale.

În concluzie, Colegiul penal lărgit susține că, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) și 473²-473⁴ Cod de procedură penală, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în această cauză, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii și să indice cu suficientă claritate calculul ce urmează să-l efectueze pentru a pronunța o hotărâre legală și întemeiată în această parte, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

admite recursul ordinar declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 decembrie 2019, în privința cet. **Pitula Aurica Xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integral la **26 august 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Craiu Nicolae

Boico Victor